

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Nieuwsbrief

Thema van het festival is de muzikale loopbaan van koorzangers: hoe houdt een klassiek (kamer)koor zichzelf levendig en eigentijds en hoe zorgt het voor jonge instroom?

Alweer september. De vakanties zijn voorbij; het koorfestival nadert snel. In deze nieuwsbrief leest u de jongste berichten over de workshops en de concerten én we geven u een verslag van een zoektocht in Riga naar 'het geheim van de Letse Koormuziek'.

Nieuws over de workshops

Vrijdag 21 oktober in Parnas of in Post Plaza

*Er is in alle** workshops nog plaats voor last-minute inschrijvingen.
** uitgezonderd workshop 4.*

De volledige workshopfolder kunt u vinden op onze website:

www.noordelijkkoorfestival.nl.

Op de website vindt u ook het inschrijfformulier.

De stand van zaken

- In **Workshop 2** (Muziekeducatie in Engeland en Letland én een Masterclass met het jongenskoor van Guildford Cathedral Choir) is nog plaats voor 1 actieve deelnemer aan de masterclass!
- Voor **Workshop 3**: Estill Voice Training System wás een wachtlijst ingesteld, maar die is opgeheven. Gelukkig hebben wij een tweede docente - Armanda ten Brink - bereid gevonden een parallel-workshop EVTS te verzorgen, in nauwe samenwerking met docente Marja Reinders. Er is nu dus weer voldoende inschrijfmogelijkheid!
- **** Workshop 4**: Studeren voor koorleden komt helaas te vervallen. Tot nu toe waren er slechts 4 aanmeldingen. Dat is te weinig.
- In **Workshop 6**: Saint Nicolas Cantata van Benjamin Britten is voor **zangers** nog plaats voor sopranen, tenoren en bassen. **Alten** die zich aanmelden, komen voorlopig op een **wachtlijst**, maar worden direct geplaatst als zich voldoende zangers van de andere stemgroepen opgeven.
Bij de **strijkers** vormt zich inmiddels een leuk orkest. Alle strijkinstrumenten kunnen nog kunnen aanschuiven, maar er is vooral nog sterk behoefte aan **violisten** met orkestervaring.

U kunt zich via de website www.noordelijkkoorfestival.nl inschrijven voor een workshop.

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Nieuwsbrief

Nieuws voor zangers en spelers, die zich al hebben ingeschreven voor een workshop:

- De workshops vinden plaats in Centrum voor de Kunsten Parnas aan het Raadhuisplein (workshops 1, 3 en 5) en in Post Plaza aan de Tweebaksmarkt (workshops 2 en 6). Er zullen dus geen workshops in Keunstwurk worden gehouden.
- Eind september ontvangt u van ons een mail waarin alle wetenswaardigheden vermeld staan over uw deelname aan de workshop: plaats, tijd, dagrooster, dinerbon etc. en verzoeken van de workshopdocenten over het meebrengen van dingen die belangrijk zijn.
- Deelnemers aan de scratch Cantata Saint Nicolas hebben inmiddels de bladmuziek ontvangen (strijkers) of op verzoek een huur-koorpartituur toegestuurd gekregen (zangers). Op verzoek is hierbij ook een cd met oefenpartijen bijgeleverd. Mocht dit niet het geval zijn, laat u dit dan s.v.p. zo spoedig mogelijk weten aan: secretariaat@noordelijkkoorfestival.nl
- 's Avonds na het maaltijdbuffet in Post Plaza gaan alle deelnemers aan de workshops naar de Bonifatiuskerk voor de eindpresentatie. Voor zover mogelijk zal van alle workshops een kleine demonstratie worden gegeven, zodat de andere deelnemers kunnen zien waaraan deze dag is gewerkt. Daarna voeren de deelnemers aan workshop 6 de hele Cantata Saint Nicolas van Benjamin Britten uit. Tenorsolist daarbij is Rein Kolpa, een veelzijdig tenor die zowel bekend is van het klassieke als van het musicalpodium. De kinderrollen zullen worden gezongen door de jongens van het Guildford Cathedral Choir.
- Deze eindpresentatie is gratis toegankelijk voor publiek.

Nieuws over de concerten van het festival

Dezer dagen krijgt u de gehele concertfolder met alle gegevens via de mail toegestuurd. Daarop staan ook alle prijzen van de tickets en de mogelijkheid om ze met korting te bestellen via onze website www.noordelijkkoorfestival.nl.

U kunt tot 1 oktober gebruik maken van deze voorverkoop-korting. Daarna zijn kaarten alleen nog verkrijgbaar bij muziekwinkel Poort aan de Voorstreek of 's avonds aan de zaal.

Donderdagavond 20 oktober; openingsconcert:

Grote Kerk, Leeuwarden, aanvang 20.00 uur:

Different Ages: Engels concert door Guildford Cathedral Choir o.l.v. Katherine Dienes

Orgel: Paul Provost

met een programma van Engelse liturgische koormuziek door de eeuwen heen.

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Nieuwsbrief

Vrijdagavond 21 oktober:

RK Bonifatiuskerk, Leeuwarden, aanvang 20.00 uur:

Presentaties van de workshopdag met de 'scratch' uitvoering van de Cantata Saint Nicolas van Benjamin Britten, o.l.v. Merlijn Wackers.

Tenorsolist: Rein Kolpa.

Zaterdag 22 oktober overdag:

6 lokaties in de binnenstad van Leeuwarden:

Korenronde:

Korte optredens van 10 koren en 10 kinder- of jeugdkoren en 1 lezing met livemuziek.

Zaterdagavond 22 oktober:

Grote Kerk, Leeuwarden, aanvang 20.00 uur:

Concert Via Baltica,

door Capella Frisiae en het Nationaal Kinderkoor o.l.v. Maris Sirmais

m.m.v. Elena Malinova, piano

Una Cintina, orgel

Peter Stam, saxofoon

Met de wereldpremière van 'The Beginning Emptiness' van Ēriks Ešēvalds.

Zondagochtend 23 oktober:

RK Bonifatiuskerk, Leeuwarden, 11.00 uur

Guildford Cathedral Choir werkt mee aan de hoogmis in de RK Bonifatiuskerk

Pastor: dhr. A. Buter

Zondag 23 oktober, lunchtijd:

Post Plaza, Leeuwarden, Grote zaal, aanvang 13.00 uur.

Om 12.30 uur is de zaal open voor de lunch.

Familie - lunchconcert

door de Leeuwarder Bach Vereniging o.l.v. Jacolien Quarré en

schoorkoor PCBO De Wyngert uit Drachtstercompagnie o.l.v. Egbert Klazenga

Jinke en Henk Lyklema - fluit en piano

Annet Vellinga - vertelster

Zondagmiddag 23 oktober:

RK Dominicuskerk, Leeuwarden, aanvang 16.00 uur:

Slotconcert door een groot projectkoor, blaasorkest en orgel o.l.v.

Gerben van der Veen. Orgel: Mattijs de Vreugd

The Salisbury Vespers van Bob Chilcott. Nederlandse première.

Passe-partout

Het passe-partout geeft recht op het bezoeken van ALLE concerten van het festival, van donderdagavond 20 t/m zondagmiddag 23 oktober.

€ 55,- aan de kassa tijdens het festival

€ 50,- in de voorverkoop via onze website

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Kaarten bestellen:

Op onze website www.noordelijkkoorfestival.nl vindt u tot 1 oktober de mogelijkheid om kaarten te bestellen in de voorverkoop tegen de gereduceerde prijzen.

U kunt kiezen voor:

zelf-print kaarten op naam. We vragen u dan wel uw ID te tonen bij de kaartcontrole aan de zaal.

kaarten, toegestuurd per post. Daarbij wordt € 2,50 extra berekend voor administratie- en verzendkosten.

16 en 22 oktober: Documentaire Omrop Fryslân in de serie Fryslân DOK

Het geheim van de Letse koorcultuur

Koormuziek uit de Baltische Staten: de laatste jaren steeds vaker uitgevoerd en geprogrammeerd. Namen van componisten als Arvo Pärt en Cyrillus Kreek uit Estland waren al zeer tot iets minder bekend; Letse componisten als Rihards Dubra, Peteris Vasks, Arturs Maskats en Ēriks Ešenvalds zijn inmiddels geen vreemde namen meer op concertprogramma's van koren die nieuwe uitdagingen zoeken. Het Lets Radio Koor, dat meermalen te horen was in Nederland, werd door Guido van Oorschot in de Volkskrant geprezen als het beste kamerkoor ter wereld. Als het Koninklijk Concertgebouw Orkest bij zijn Mahlersymfonieën uitbreiding van het aantal koorleden nodig heeft, wordt het Lets Staatskoor ingevlogen.

Waarom is deze fantastische koorcultuur in West-Europa zo lang onopgemerkt gebleven en wat is het geheim?



Ēriks Ešenvalds

De Stichting Noordelijk Koorfestival kwam in 2010 op aanraden van Wilma ten Wolde, artistiek directeur van Vocaal Talent Nederland, in aanraking met de jonge Letse componist Ēriks Ešenvalds en met dirigent Maris Sirmais. Ešenvalds kreeg de opdracht een nieuw stuk te schrijven voor kamerkoor en kinderkoor. Sirmais zal dit stuk - The Beginning Emptiness - met Capella Frisiae en het Nationaal Kinderkoor als première uitvoeren tijdens het concert Via Baltica op zaterdag 22 oktober..

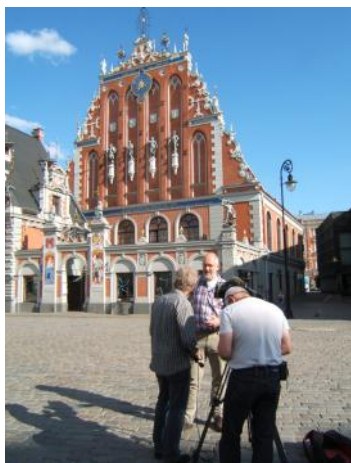
Nieuwsgierig geworden naar deze Letse koorcultuur, reisden zes leden van de projectgroep Noordelijk Koorfestival samen met documentairemaker Piter Tjeerdsma en cameraman Jan Benlisman midden juli af naar Riga. Daar werden interviews opgenomen met componist Ēriks Ešenvalds, met dirigent Maris Sirmais, met leden van het Staatskoor Latvija en met zangleerlingen. Repetities van het Staatskoor werden gevolgd, maar ook het componeerproces van Ešenvalds. En dit alles met als decor de prachtige Hanzestad Riga.

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Nieuwsbrief



Gerben van der Veen wordt gefilmd voor het Huis van de Zwartkoppen

Geschiedenis en geografische ligging

Gaandeweg kregen we enig zicht op het belang dat zingen door de eeuwen heen voor Letland heeft gehad.

Het Letse volk kent door zijn geografische ligging een zeer roerige geschiedenis van onderdrukking en bezetting door naastgelegen grootmachten: achtereenvolgens Pools-Litouws, Zweeds en Russisch tot het begin van de 20^e eeuw. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was Letland bezet door Duitsland en na de bevrijding in 1918 werd Letland voor het eerst

onafhankelijk. Dit heeft niet lang geduurd: in 1939 sloten Hitler en Stalin een geheime overeenkomst (het Von Ribbentrop-Molotov pact) over de verdeling van de Baltische Staten en in 1940 werd Letland bij de USSR ingelijfd. Na de inval van Duitsland in de USSR in 1941 werd ook Letland bezet en ernstig beschadigd in de strijd. Na de bevrijding blijft Letland nog tot de 'Wende' een deel van de USSR.

In 1989 vormden inwoners van Estland, Letland en Litouwen een menselijke keten van Tallinn, via Riga, naar Vilnius om het Hitler-Stalin pact te gedenken. Dit was het begin van een geweldloos verzet tegen de communistische overheersing dat in 1991 zou leiden tot onafhankelijkheid van de Baltische staten.



Via Baltica - singing revolution

Al die verschillende bezettingen hebben natuurlijk invloed gehad op de cultuur van het land:

Duitse invloeden: handelsgeest in de Hanze-tijd, degelijkheid, maar ook Duits-romantisch;

Zweedse invloeden: introvert, liefde voor de natuur, relativerend;

Slavische invloeden (Polen, Rusland): extravert, emotioneel

Zingende revolutie

Zingen is vanouds een middel om repressie te weerstaan en op een geweldloze manier tegengas te bieden (denk maar aan de verzetsliederen uit onze eigen Tachtigjarige Oorlog, de blues ten tijde van de slavernij in Amerika en het verbod op zingen in de kampen in Indonesië tijdens de Japanse bezetting). De Letten hebben altijd hun traditionele liederen bewaard en zijn deze blijven zingen. De menselijke keten op de Via Baltica ging zingend uiteen na de geweldloze demonstratie.

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Zangtraditie en zangfestival

Nog in de Russisch-tsaristische tijd, rond 1850, werden voor het eerst kranten uitgegeven in de Letse taal, werden Letse theaters gebouwd en verenigingen opgericht. Door een groeiende welvaart door industrialisatie kwam er ruimte voor een eigen Letse cultuur. In de architectuur uitte zich dat in grootschalige bouw in Jugendstil. In 1873 werd het eerste Letstalige Zangfestival georganiseerd, waar koren uit het hele land elkaar ontmoetten.



Riga, Mezaparks. Zangfestival.

Dit Zangfestival wordt nog altijd groots gevierd: Elke vijf jaar bestrijden koren uit de regio elkaar voor een plaats op het immense podium van het openluchttheater in de wijk Mezaparks. Op dit podium is plaats voor 11.000 volwassen zangers en de 20.000 plaatsen voor publiek zijn altijd meer dan uitverkocht.

Er is ook een dergelijk festival voor kinderkoren, dat in de tussenliggende jaren wordt georganiseerd. Hier komen 13.000 kinderen, eens per vijf jaar, bij elkaar om oude en nieuwe Letse liederen te zingen.

Ook in bezettingsjaren zijn deze festivals altijd doorgegaan, zij het in de USSR-tijd wel vaak met liedteksten, aangepast aan de ideologie.

Koorcultuur

Uit de USSR tijd zijn niet alleen negatieve zaken te melden. Destijds werd in elk dorp en elke stad een 'Cultuurhuis' neergezet, waar ruimte was voor koorzang, theater, dans, etc. Deze mogelijkheden-naast-de-deur hebben zeker ook bijgedragen aan een goede en vanzelfsprekende koorcultuur.



Drie leeftijdsgroepen van een jeugdensemble dat optreedt in een park in Riga.

Alle kinderen krijgen ook nu nog op school twee uur muziekles per week van een professionele muziekdocent, vanaf de kleuterschool tot ca. de 3^e klas van het voorgezet onderwijs. Daarna nog één wekelijks muziekuur. En elke school heeft een eigen schoolkoor. Door audities toegelaten worden tot het Zangfestival in Riga is voor een school heel belangrijk en eervol!

Karakter en cultuur

Hierbij zijn we bij een onderwerp aangeland dat we voorzichtig moeten benaderen. Bestaat er een 'volkskarakter'? En zo ja: hoe toon je dat aan? Een absolute uitspraak is moeilijk, maar een aantal zaken zijn ons wel opgevallen:

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

- Een geschiedenis van onderdrukking heeft gemaakt dat er nog altijd een sfeer van saamhorigheid te bespeuren valt.
- De geografische ligging en de invloeden van de omliggende landen hebben wel degelijk invloed gehad op de volksaard: emotioneel, maar beheerst; degelijk en bereid om hard te werken; trots op eigen cultuur, erfgoed en natuur.

In interviews met musici, maar ook met zingende jongeren, kwamen deze elementen steeds weer naar boven. Opvallend was ook dat de zangers uit de professionele koren bijna allemaal een meervoudige muziekopleiding hebben genoten: dirigent + zanger of schoolmuziekdocent + zanger, etc. Zowel de professionals alsook de jongeren kozen bewust voor het zingen in koorverband, omdat zij deel wilden zijn van een musicerende groep. En dit vonden zij belangrijker en waardevoller dan een solo-carrière! En alle zangers zijn bereid veel tijd in studie en kwaliteit te investeren. Het 'vakmanschap' staat hoog aangeschreven. De zangcultuur is nog altijd gericht op het 'samen zingen' en niet op grote ego's.



Kristine, Ella en Inga doen inzingoefeningen vóór de les

En dat geldt ook voor de dirigenten en componisten die wij ontmoetten. Professionals stellen zich 'dienstbaar' op en stellen hun (hoge) professionaliteit beschikbaar voor alle niveaus: voor professionals, voor kinderen, voor amateurs. Op alle 'levels' voegen zij naadloos in en werken met een intentie waarbij het musiceren vanuit het hart belangrijker is dan de graad van perfectie die kan worden bereikt.

Letse koorklank

Als we goed luisteren naar de klank van de Letse koren, die zo hogelijk worden geprezen, horen we:

- een klank die bescheidener en gepolijster is dan van de beroemde Russische koren
- een klank, die ronder en minder verfijnd is dan van de Engelse koortraditie
- een klank die alleen kan worden voortgebracht door goed geschoolde zangers, die het mengen van stemmen belangrijker achten dan individuele klankkleur
- ten slotte een klank, die alleen kan worden voortgebracht door mensen die met hart en ziel zingen.

Past dit bij de mentaliteit van zangers in Noord-Nederland? Spreekt die klank ons daarom zo aan?

Noordelijk

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden



Maart 2011, Concertgebouw Amsterdam: het Groot Omroepkoor, Staatskoor Latvija, het Chor des Bayrischen Rundfunks en het Nationaal Kinderkoor tijdens Mahlers 8^e symfonie, maart 2011.

Dreigende gevaren

Letland is onafhankelijk en aangesloten bij de EU. McDonald's heeft terrein veroverd in de oude binnenstad; de pleinen zijn bezaaid met terrassen voor de toeristen en uit de luidsprekers in de moderne winkels en op de terrassen klinkt dezelfde muziek als in Amsterdam, Londen of Parijs.

De overheid kijkt naar West-Europa en naar het verdelen van de beschikbare budgetten. Dat kan betekenen dat in deze landen het West-Europese voorbeeld van het bezuinigen op cultuur wordt nagevolgd.

De huidige economische recessie heeft al geleid tot een vermindering van 20% op het budget van het Staatskoor Latvija. Het antwoord van het koor hierop zou in Nederland niet voorstelbaar zijn: het tekort wordt opgevangen door alle koorleden in dienst te houden en 20% van het salaris in te leveren. De ontbrekende gelden moeten worden opgebracht door meer buitenlandse tournees te maken.

Het idealiseren van de West-Europese cultuur, vooral door jonge mensen, zal wellicht leiden tot meer egocentrisme: meer solistisch, gemakkelijker te bereiken resultaten, minder gericht op vakmanschap en kwaliteit en materialistischer.



Gerben en Immie in Riga

Noordelijk

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

De documentaire van Piter Tjeerdsma wordt in de serie Fryslân DOK op zondag 16 oktober 2011 uitgezonden: 's middags om 15.30 uur op Nederland 2 en 's avonds vanaf 17.00 uur elk uur op Omrop Fryslân TV.
Herhaling op zaterdag 22 oktober om 10:30 uur op Nederland 2.



Hoofdpersonen in de documentaireserie Fryslân DOK
Vnr. Gerben van der Veen, Immie Klaver,
Maris Sirmais (dirigent) - Eriks Ešenvalds (componist)

Het Noordelijk Koorfestival vindt plaats van 20 t/m 23 oktober 2011 in Leeuwarden.

Op de website www.noordelijkkoorfestival.nl vindt u alle informatie.

Contactadres:

secretariaat@noordelijkkoorfestival.nl

058 2890156

Namens de Stichting Noordelijk Koorfestival,

Gerben van der Veen, artistiek leider
Immie Klaver, secretaris

Word onze vriend op

facebook!

En help ons aan nog meer vrienden

Koorfestival

20-23 oktober 2011

Leeuwarden

Ingezonden bericht van Viva la Musica jongenskoor

Het Viva la Musica jongenskoor start weer na de vakantie.

Vanaf woensdag 7 september gaat het jongenskoor van Viva la Musica weer repeteren.

Een groep jongens van 7 jaar tot 10 jaar die van zingen houden, oefenen iedere week met spelletjes en liedjes en leren zo zingen, alleen en in de groep, noten lezen en alles wat met muziek te maken heeft.

In oktober hebben ze een concert in Leeuwarden. In het Noordelijk Koorfestival zingen zij samen met het Meppeler mannenkoor een aantal piratenliederen. Dit mannenkoor ondersteunt de Viva jongens en stelt zich op als hun beschermheer omdat zij het belangrijk vinden dat jonge mannen ook leren zingen. Zodoende zingen ze in november ook op het lustrum concert van het Meppeler mannenkoor.

Er is nog plaats in het jongenskoor. Iedere jongen die van zingen houdt is welkom. Vooraf wordt er even gevoetbald en daarna gezongen, dat blijkt een goede combinatie.

Iedere woensdag van 14.00 tot 14.45 repeteren ze in het gebouw van het Meppeler mannenkoor de Scola Vocala aan de Oosterboerweg onder leiding van Ceciel van der Zee, dirigent van alle koren van Viva la Musica.

Voor meer informatie www.koorschoolvivalamusica.nl



20-23 oktober